

POZIOMY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Profilaktyka uniwersalna

Działania kierowane do wszystkich, bez względu na stopień ryzyka rozwoju problemów ze zdrowiem psychicznym (w tym z używaniem substancji psychoaktywnych), na jakie narażone są poszczególne osoby, np.:

- szkolny program profilaktyczny adresowany do uczniów, realizowany przez wychowawcę lub pedagoga szkolnego,
- szkolenia personelu szkół prowadzone w szczególności przez: lekarzy, terapeutów, profilaktyków, kuratorów,
- spotkania edukacyjne z rodzicami prowadzone przez pedagogów i psychologów,
- działania alternatywne adresowane do uczniów szkoły, np. koła zainteresowań, grupy teatralne itp.

Profilaktyka selektywna

Działania adresowane do jednostek lub grup osób, które są w stopniu wyższym niż przeciętny, narażone na rozwój problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych, np.:

- objęcie ucznia szczególnym nadzorem wychowawczym,
- analiza osiągnięć ucznia, cykliczne spotkania z rodzicami ucznia,
- zajęcia socjoterapeutyczne,
- spotkania indywidualne z pedagogiem,
- kontraktowanie ucznia,
- kontraktowanie rodziców.

Profilaktyka wskazująca

Działania ukierunkowane na jednostki szczególnie zagrożone rozwojem problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych z powodu uwarunkowań biologicznych, psychologicznych czy społecznych, lub u których rozpoznano już pierwsze symptomy zaburzeń, np.:

- motywowanie do podjęcia terapii ucznia i jego rodziców,
- stosowanie środków wychowawczych,
- kontraktowanie ucznia,
- kontraktowanie rodziców,
- objęcie ucznia szczególnym nadzorem wychowawczym,
- analiza osiągnięć ucznia,
- cykliczne spotkania z rodzicami ucznia,
- przeprowadzenie interwencji wobec ucznia,
- powoływanie zespołów interdyscyplinarnych.

SYGNAŁY OSTRZEGAWCZE - NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ ?

Zachowanie ucznia:

- nagłe zmiany nastroju i aktywności (okresy wzmoczonego ożywienia/zmęczenia i ospałości)
- spadek zainteresowań ulubionymi zajęciami
- wagi, spadek ocen w szkole
- konflikty z nauczycielami
- napady złości, agresja
- nagła zmiana grona kolegów
- kłamstwa, kradzieże
- wypowiedzi aprobujące narkotyki/alkohol

Wygląd zewnętrzny:

- nowy styl ubierania się
- przekrwione oczy, nienaturalnie zwężone / rozszerzone źrenice
- słodka woń oddechu, włosów, ubrania, zapach alkoholu, nikotyny, kleju, chemikaliów
- spadek masy ciała
- częste przeziębienia, przewlekły katar, krwawienie z nosa, bóle w różnych częściach ciała
- zaburzenia pamięci i toku myślenia
- brak zainteresowania swoim wyglądem i nieprzestrzeganie zasad higieny

Akcesoria:

- małe foliowe torebki z proszkiem, tabletkami kryształkami lub suszem
- kawałki folii aluminiowej
- fifki, fajki, bibułki do papierosów
- małe ziarenka
- leki, ampułki
- tuby, słoiki, foliowe torby z klejem
- małe, kolorowe znaczki
- puszki po piwie

Nie wszystkie objawy muszą się pojawić, tym bardziej jednocześnie. Dopiero pojawienie się kilku z wymienionych objawów może wskazywać na uzależnienie.

MOŻE O TYM NIE WIESZ ?

- **Posiadanie narkotyków** jest przestępstwem zagrożonym karą pozbawienia wolności do lat 3
- **Zabór narkotyków w celu przywłaszczenia** zagrożony jest karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat
- **„Częstowanie” dzieci i młodzieży** narkotykami, nakłanianie do użycia takich środków zagrożone jest karą pozbawienia wolności do lat 5
- **„Dealerka” czyli handel narkotykami** zagrożony jest karą pozbawienia wolności od roku do 10 lat
- **Sprzedaż narkotyków dzieciom i młodzieży** zagrożona jest karą pozbawienia wolności na czas niekrótszy od 3 lat
- **Rozpijanie dzieci i młodzieży** poprzez dostarczanie napoju alkoholowego, ułatwianie spożycia lub nakłanianie do spożycia jest przestępstwem, zagrożonym grzywną, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2
- **Sprzedaż alkoholu małoletnim** jest przestępstwem zagrożonym grzywną
- **Spożywanie napojów alkoholowych** wbrew zakazom lub w miejscach nielegalnej sprzedaży, zagrożone jest karą grzywny
- **Sprzedaż papierosów dzieciom i młodzieży** jest wykroczeniem – podlega karze grzywny

art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego

Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuraturę lub policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw (...) aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

art. 4 § 3 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich

Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karnego ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć czynności niecierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu.



PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W SYTUACJI ZAGROŻENIA UZALEŻNIENIAMI

NARKOTYK NA TERENIE SZKOŁY

ZABEZPIECZENIE

- umieszczenie substancji w papierowej kopercie, „koszulce” biurowej itp.
- przeniesienie substancji w bezpieczne miejsce np. do gabinetu dyrektora
- ustalenie okoliczności zdarzenia

POWIADOMIENIE DYREKTORA SZKOŁY

- przekazanie dyrektorowi zabezpieczoną substancję oraz informacje o dotychczasowych ustaleniach
- w przypadku nieobecności dyrektora dalsze czynności nauczyciel podejmuje samodzielnie

ZAWIADOMIENIE POLICJI

UWAGA! Ograniczenie się do zabezpieczenia narkotyku wyłącznie w ramach czynności wewnątrzszkolnych, przy braku powiadomienia Policji stanowi naruszenie art. 62.1. i art. 64 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

- dyrektor /nauczyciel wzywa do szkoły Policję w każdym przypadku ujawnienia substancji wyglądem przypominającej narkotyki
- po przybyciu Policji nauczyciel /dyrektor przekazuje zabezpieczoną substancję oraz informacje o ustaleniach dot. okoliczności zdarzenia

UCZEŃ Z NARKOTYKIEM / ALKOHOLEM

ZABEZPIECZENIE

UWAGA!
Nauczyciel nie może przeskakiwać ucznia

POWIADOMIENIE DYREKTORA SZKOŁY

- odizolowanie ucznia od reszty klasy
- stała obecność przy uczniu osoby z personelu szkoły - uniemożliwienie kontaktu z innymi osobami, ustalenie okoliczności wejścia ucznia w posiadanie narkotyku/alkoholu
- polecenie uczniowi wydania substancji (opóźnienie kieszni, zawartości torby/plecaka, itp.)
- w przypadku dobrowolnego wydania substancji – zabezpieczenie zgodnie z procedurą!
- przekazanie dyrektorowi zabezpieczoną substancję wraz z informacją dot. okoliczności zdarzenia
- w przypadku nieobecności dyrektora dalsze czynności nauczyciel podejmuje samodzielnie
- do momentu przybycia Policji i rodziców dziecko pozostaje pod opieką nauczyciela /dyrektora lub innej dorosłej osoby

POWIADOMIENIE RODZICÓW DZIECKA I POLICJI

- dyrektor /nauczyciel zawiadamia o zdarzeniu Policję oraz rodziców (opiekunów) dziecka
- w przypadku braku możliwości skontaktowania się z rodzicami /opiekunami dziecka, należy zapewnić obecność nauczyciela /pedagoga szkolnego

UCZEŃ POD WPŁYWEM NARKOTYKÓW / ALKOHOLU

ZABEZPIECZENIE

- odizolowanie ucznia od reszty klasy/grupy, zapewnienie stałej obecności przy uczniu osób z personelu szkoły i uniemożliwienie kontaktu z innymi osobami
- ustalenie (jeśli to możliwe) okoliczności odurzenia się ucznia (co zajął, od kogo nabył środek odurzający itp.)

POWIADOMIENIE DYREKTORA SZKOŁY

- przekazanie dyrektorowi zabezpieczoną substancję wraz z informacją dot. okoliczności zdarzenia; w przypadku nieobecności dyrektora dalsze czynności nauczyciel podejmuje samodzielnie
- do momentu przybycia rodziców / Policji, dziecko pozostaje pod opieką nauczyciela /dyrektora lub innej dorosłej osoby

WEZWANIE POMOCY MEDYCZNEJ I RODZICÓW DZIECKA

UWAGA! W przypadku braku możliwości skontaktowania się z opiekunami dziecka, należy zapewnić udział nauczyciela/ pedagoga szkolnego.

- gdy istnieją okoliczności wskazujące na bezpośrednie zagrożenie zdrowia lub życia dziecka, należy wezwać pogotowie ratunkowe oraz powiadomić rodziców/opiekunów dziecka
- gdy nie zachodzą w/w okoliczności należy rozważyć możliwość dowiezienia (wspólnie z opiekunem) dziecka do najbliższej placówki służby zdrowia, m.in. w celu poddania ucznia badaniom przy pomocy specjalistycznych urządzeń (alkomatu, testerów narkotykowych)

ZAWIADOMIENIE POLICJI

- Policję należy powiadomić w każdym przypadku, kiedy zachowanie ucznia wskazuje, iż jest on pod wpływem narkotyków/alkoholu, przy czym w sytuacji, gdy uczeń swoim zachowaniem stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia swojego lub innych osób, należy zawiadomić jednocześnie Policję i pogotowie ratunkowe